

Predicatie over psalm 119, vers 50, in 't midden van het vers : gedaen tot Vianen den 25. Julii ouden stijls 1661

<https://hdl.handle.net/1874/20613>

29 25.

P R E D I C A T I E
O V E R

P S A L M 119. vers 50.

WB 760

In't midden van het vers.

Gedaen tot Vianen den 25. Julii ouden
stijls 1661.

Door

JOHANNES TEELLINCK, Dienaer des Goddelijcken
Woords tot CAMPEN.

T O T U T R E C H T :

Gedrukt by V Villem Clerck, Boeck-druc-
ker, woonende inde Zael-straet, 1661.

Aen den Christelijcken Leser.

Alsoo Johannes Teellinck, Predicant tot Campen, om eenige sijne noodige affairen tot Vianen was gekomen, ende versocht by een der Predicanten aldaer omme des volgenden daechs, sijnde Donderdach 25. July in sijn beurte te willen predic- ken; d' welck by sijne E. aengenomen, ende by d' een of d'an- der van de gemeynthe van Wtrecht doen ter tijt tot Vianen vernomen sijn- de, is sulcks door de selve tot Wtrecht des Woensdaechs laet inden avont aen eenige hare goede vrienden bekent gemaect; waer door het in dien korten ende ongelegen tijt noch soo verre verspreyt is, dat des morgens vroeck vele honderden van de gemeynthe tot Wtrecht, soo mannen als vrouwen van alderley staer ende conditie haer nae Vianen begaven, ende de Kercke aldaer, ten meerendeele eenige ueren voor negen ueren, (sijnde de gewoonlijcken tijdt van de Predicatie) vervult hebben. Dese Predi- catie sijnde met soo grooten begeerte en yver van een groot deel der Wt- rechtsche gemeynthe aengehoort, en oock van velen (mogelijck in grooter geral) beklaecht, die niet gehoort te hebben (overmits van wegen de cort- heyt ende ongelegentheyte des tijts sulcks tot hare kennisse niet gekomen was;) wert nu by verscheyden liefhebbereren vereyscht om eenich genot daer van te mogen hebben. Ende alsoo die by eenige was opgeteekent, hebbe ik na een copye vernemende, by eenige sekere personē die de Pre- dicatie gehoort hadden, eene der selver wel ende so veel mogelijck was vol- schreven, becomen, en goet gevonden door den druck de liefhebbers me- de te deelen. Verhopende, dat D. Teellinck dit niet qualijck sal nemen: dewijle doch sijn eygene materie ende uytspreecke ten minsten soo nae hier vertoont wert, als in het mondelijck verhael der selver dat by velen ge- daen is, ende noch gedaen wert.

P R E D I C A T I E

Over Psalm 119. v. 50. int midden van het vers.

De woorden des *Want uwe toefegginge heeft my levendigh gemaect.*
 texts, sijn dese :

So wanneer wy aenmercken de teghenwoozdighe gestalte van Gods Kerck op aerden/ en ook bysonder in ons Vaderlandt/ soo mogen wy die met recht vergeleken met dat gesichte dat God aen Ezerhiel vertoonde/ welck was een Dalep vol van doots-beer-deren / want waerlijck als men siet op de uptterlijcke Kerck/ ende op die in de uptterlijcke Kerck sijn/ so blint men daer seer veel menschen die ganfch geen geestelijck leben hebben/ die heel door zjn; ja die nu al waerlijck het geestelijck leben ontfangen hebben/ (Gods kinderen) hoe vele van die leght het geestelijck leben als heel onder de voet/ so datmen van vele van Gods kinderen als mensche soo uptterlijck aensagh/ soude moeten oordeelen datse als doot waren. Daerom sal 't nu noodig sijn van die doodicheyt te spreken/ en van 't middel om die doodicheyt/ waer 't mogelijk / in Gods kinderen berandert te krijgen/ om so levendigh te wozen. Een middel daer toe is de aen-grijpinghe van Gods beloften ende toefegginghen / en dat sietmen in onsen Text. Daerom heb ick nu boozgenomen in 't herte die te verhandelen / in welcken den Psalmist aenmerckt dat de aenneminghe van Gods beloften krachtig was/ om 't geestelijck leben / als de kracht van 't selve onder de voet lept/ weder op te wecken; soo dat hy als geen kracht nae lichaem noch na zsel had/ had hy nochtans bebonden dat de kracht van Gods toefegginge en beloften hem levendig maecten/ als hy oock seght hier in 't 25. vers/ mijn ziele kleeft aen 't stof, maect my levendigh na u woordt.

De in-
leidinge

Ezech.
37. van't
1. v. of.

In onsen text sijn 2. deelen.

1. Die heerlijcke welbaet die David van God gekregen had.
2. Dooz wat middel hy die gekregen had.

1. De heerlijcke welbaet die David gekregen had: hy was levendigh gemaect.

1. Hoof-
stuck.
Jef. 57.
15.

1. Hy was verbzocht/ verquickt/ berheught/ vertroost gewozen.

Levendigh maken betekent twee dingen /

Of upt de doot het leben te gheben / daer 't niet en is / soo dat die Gheestelijcke dooden het leben binden / of het betekent het geestelijck leben op te wecken / te herstellen daer 't verballen is / en soo moetmen 't in onsen Text nemen / booz een opwecklinghe ende herstellinge van 't geestelijcke leben / ende soo wil David seggen/ mine ziele kleeft aen't stof, ick ben soo doodigh/ daer dooz is mijn herte beknepen en benour geweest/ maar gy Heere hebt my als ondersteunt en weder verbzocht/ het geestelijck leben hebt ghy weer in my vernieuwt en op gewekt.

Eph. 2. 5.
Joh. 5. 24

2. Dooz wat middel/ dat hy levendigh was gewozen / uwe toefegginge, dat is niet anders als de beloften/ dat woozt der berlossingen; ten was noch niet de berlossinge en herstellinghe sels / maer 't was noch maer dat woozt van toefegginge en beloften/ dat hy hem niet soude begeben noch verlaten: Hy soude hem reddden/ dat woozt batte David aen dooz 't geloobe / en steunde daer op/ met lanckmoedigheyt/ verwachtende de verbullinge van die beloften.

2. Hoof-
stuck.

David seyt toefegginge in geral van eene (dat sal ons dadelijk te pas comen) maer niet de beloften in geral van vele. Onse Godt is soo rijck in beloften / daerom sta-
 ter alle beloften. Maer David seght hier in geral van een / en dat is hier son-
 derlingh krachtigh/ en soo wil David seggen / alle beloften sijn als een / soo aen-
 een geschakelt / dat die gene welcke aen een van die beloften deel heeft / dat die deel

2 Cor. 1.
20.

heeft aen al de beloften; soo siet hier **Dabid** de beloften/ als in een bundelken samen gebonden/ gelijk alle beloften in die belofte begrepen sijn/ ick sal u God sijn.

Uwe toefegginge, dat is **Gods** woorzd/ en dat cost hem alleen levendig maken/ want daar can men vast en seker op staen / so seker als op de saech selfs / ja almen maer **Gods** toefegginge heeft/ daer kan men vasten en sekerder op staen als ofmen de saech selfs had. Gelijk een kind / wanneer sijn ouders hem wat beloven / dat gaet vast en seker / en soo langh de ouders de beloofde saech in haer handen hebben/ die bewaren dat / en soo sullen 't de kinderen niet verliesen of verwaerloosen / maer als de kinderen de beloofde saech hebben/ staense gereet om die te verliesen/ soo ist met **Gods** kinderen (bysonder alse in ongelegentheyt sijn) alse maer hebben **Gods** toefegginge, dat woorz **Gods**/ dan staet het vast en seker / datse de beloofde saech sullen hebben / en dan ist dat **Godt** het bewaert/ en dan konnen sy het niet verliesen / ende als **Gods** kinderen de beloofde saech selfs hebben/ dan souden sy dit lichtelijck konnen verwaerloosen en verliesen. Nu sullen wy in 't horte aileen dese leer verhandelen.

Leere. Het aennemem van **Gods** beloften door 't geloove, is een bysonder middel om de doode ziele van **Gods** kinderen levendigh te maken.

Bewijs in den text / wat wast dat de ziele van **Dabid** verquchten in benaughten? **Gods** toefegginge, siet verder **Pl. 27. 13. 14.** Soo ick niet en hadde gelooft, dat ick het goede des **HEEREN** soude sien in 't lant der levendigen; [ick ware vergaen.] Wacht op den **HEERE**, sijt sterck, ende hy sal u herte verstercken; jaec wacht op den **HEERE**, siet oock **Gal. 3. 2.** hebt ghy den Geest (welcke is den levendighmakenden Geest) ontfangen uyt de predikinge des wets, of des geloofs, dat is / de bekondinge van **Gods** beloften/ die een **Christen** dooz 't gelobe aen neemt. **Gal. 2. 20.** Ende ick leve [doch] niet meer ick, maer **Christus** leeft in my: Ende het gene ick nu in het vleesch leve, dat leve ick door 't geloove des Soons **Gods**, die my heeft lief gehad, en hem selven voor my heeft overgegeve. **Wat deed den Apostel leven? t was 't woorz der beloften/ dat hy hem selven in 't particulier appliceerde en toe-epende.**

Redenē.

Wacrom dat het aennemem van **Gods** beloften dooz 't gheloobe de doode ziele levendigh maecht.

2 Cor. 1.
20.
Pl. 36. 10
Ezech.
36. 28.
Jes. 31.
1 33.
Jer. 32.
38.
2 Cor;
r. 20.
Col. 3. 4.

1. Als de mensche recht dooz 't gelooobe de beloften aenmeemt: dan neemt hy niet alleen aen de beloofde saec/ maer hy neemt met en onder die beloften aen de belovende **Godt** selfs; want alle beloften sijn een/ en het hozt sommier van alle beloften is/ ick sal u God sijn, en als een **Christen** den **Heere** onsen **God** dooz en in de beloften aen neemt/ soude dan dat doode herte niet levendig worden? want in **God** is des levens fonteyn.

2. Om dat een **Christen** dooz 't gelooobe aengrijpende de beloften/ die neemt met die belofte aen 't fondament van die beloften/ **Christus** **Jesug**/ in welke alle de beloften ja en Amen sijn: die de beloften aen-neemt/ neemt die beloften niet aen byten **Christus**/ want de belofte hebben anders geen waerheyt als in **Christus**/ en nu weet ghy wel dat **Christus** ons leven is, en souden wy dan niet levendigh worden als wy **Christum** hebben? nu ist dat de **Heer** onse **God** het geestelijc levē niet meer leyt in ons/ als in 't eerste verbond der werken in **Adam**/ dooz den val/ maer nu ist dat de **Heere** onse **Godt** 't Geestelijc leven geleght heeft in **Christus**/ en dooz 't gheloobe op de beloften/ ist dat een **Christen** kracht treckt ende supghy uyt **Christus**/ en dat hzenght **Christus** aen ons herte/ en soude dat ons herte dan niet levendigh maken?

Eph. 3.
27.

De 1. Nuttigheyt der tot ontdeckinge.

Ist soo / dat het aennemem van **Gods** beloften een **Christen** levendigh maecht/ waer van daer komt het dan datter soo wegnich Geestelijc leven is? 't komt daer van daer / om dat wy de beloften niet recht dooz 't gelooobe aen-nemen / want indien wy dat deden/ dan soude een kracht des Geestelijchen levens in ons komen / maer daer sijnder soo wegnich die recht de beloften dooz 't geloof aen-nemen/ en dat sijcht/

1. Daer sijnder soo veele die Christus en de beloften verwerpen en haer eyghen gerechticheyt op-richten, en alsmen sijn eegen gerechticheydt op recht / woort 't geloof om ver gestoten / dat blycht / om dat Godt int **R. Test.** ons wil saligh maken dooz 't gelobe / als een middel daer dooz wy die beloften aen-nemen / en daer dooz souden leven. Daer hoe vele verwerpen nu de beloften, en nemense niet dooz 't gelooove aen/en rechten haer eegen gerechticheyt op/ als alle die menschen/ die seggen/ sy sullen wel saligh worden / sy gaen neerstigh te Kercke/ sy sijn noch so erg niet/ sy doen noch al dit of dat goet/ sy sijn rijk en verrijkt geworden : maer als die haer oogen eens woort den oepent / dat haer eegen gerechticheydt eens ter neder valt ; datse sien datse arm/ elendigh/ blind en naecht sijn/ daer komt dan van daen datse soo desperaet wanhopende sijn/ want sy hebben anders geen Fundament gehad als haer eegen ghe-rechticheyt/ ende die sijne dan quijt.

§
Rom.
10. 31

Openl.
3. 17.

2. Ja selfs kinderen Gods / welke soo dooz 't gelooove die beloften niet aen-grijpen om haer levendig te maecken / sonderlingh dan alse in een doodige staet sijn.

1. Dan gaense en verwerpen de beloften / en seggen datse booz haer niet sijn/maer gaen tot de Wet en dreygementen/en passen die haer selven toe. 't is so de Wet moeten wy niet verwerpen/want dooz de selve moeten wy verbijstelt worden/ en daerom moetse noch scherp gepredicht worden / (seyt de Catechismus) maer als wy ons dooz de Wet soo hebben ter neder-geworpen dat wy niet sijn / dan moeten wy komen tot het Evangelium/ en de beloften dooz 't gelooove aen-nemen. Daer hoe gaet het nu met veele kinderen Gods / sy gaen tot de Wet ende dreygementen / die passen sy haer selven toe/ lesen sy het woort Gods/dan lesen sy de dreygementen ende de bloecken / ende die appliceren sy haer selven toe / ist datse hier of daer een belofte lesen / dan verwerpen sy die/ en dencken dat gaet my niet aen; hoor men in de Kerck / Gods dienaren noodigen tot de beloften / dan seymen dat raecht my niet / maer alsmen haer bloecken en dreygementen hoorz boozstellen / dat eegen men hem dan toe/ daer dooz leyt de Ziele dan amegtigh doodigh ter neder: en wat soude haer dan levendig maken ? de Wet kan 't niet doen/ de letter doodt:

2 Cor.
3. 6.

2. Die doen nocherger onder Gods kinderen/ welke de beloften gaen aenmercken om haer ter neder te werpen : gaat maer in u eegen Ziele, ist niet soo/ als gy de beloften leest/ als die belofte/Rom. 6. 14. de sonde sal over u niet heerschen, en Ezech. 36. 26. het steenen herte sal wegh-ghenomen worden : ghy soudt een ander herte krijgen/dan gaense soo te werck/ ick heb geen deel aen de beloften / want de sonde heerstet ober my / dat steenen herte wort niet toeg-genomen/ en als ick deel aen de beloften had / (dat sijn immers de beloften) het soude dan geschieden/ siet ghy wel datse booz my niet sijn ; soo verkeert en dwaes gaense te werck / dat most u aensetzen om middelen te gebruiken tegen die sonde/ datse ober u niet heerstet.

3. Die wel schijnen eenige beloften aen te nemen/maer die niet alle de beloften aen-nemen/daer alle de beloften een sijn/ so hebt gy so vele menschen/ welke maer de beloften van eeuwige saligheyt/en rechtveerdigmakinge aen-nemen/ God sal haer souden wel vergeben/ sy sullen wel salig worden/en sy batten de beloften van Heylig-makinge niet aen/den mensche blijfe vast docht/ daer comt geen kracht van leven/dat comt/ om datse niet so wel die beloften van kracht tot Heyligmakinge aen-nemen ; eben of God daer van geen beloften hadde gedaen ; die menschen nemen die belofte maer aen dooz een waen-geloof: 't is so men moet de rechtveerdigmakinge aen-nemen/maer niet alleen/maer oock de beloften tot Heyligmakinge. 2. Nuttigh tot vermaninge.

Ist soo dat het aen-nemen van Gods beloften dooz 't gelooove een sonderling middel is om ons levendig te maken/ kom laet ons alle die hier tegenwoordigh sijn dan Gods beloften dooz 't gelooove aen-nemen/ ende soo wil ick u alle die hier tegenwoordigh sijn/ gebeden hebben in de name Gods/ eben of Christus dooz my bad/ (al waer

gy noch in sulcken diepen staet van dodigheyt) dat gy de belofte Gods dooz 't geloobe
 booz uwe Ziele aen-neemt/en daer dooz soecken uwe Ziele levendig te maken:

1. Ma-
 nier.

Hoe ghy dooz 't aen-nemen van Godts belofsten dooz 't geloobe / u Ziele sult op-
 wecken en soecken levendig te maken/ is dese/

Spreek.
 14.

1. Verbzolicht u herte met de belofsten Gods/ bint alle Gods belofsten samen/ en de
 blijfchap des Heeren sal u sterckte sijn/ want een beknepen hert is een beslooten hert /
 en wie kan nu een verflagen Geest levendigly maken? God alleen in de belofsten: om u
 herte nu te gaen verbzolichten/ soo moet ghy

1 Cor. 2.
 12.
 2 Cor. 6.
 18.
 Hab. 3. 17

1. Gaen sien/ wel in de eerste plaets/ wat heerlijcke dingen u geschoncken sijn: ist
 niet dat alleen/ en dat volmaect u Ziel vergenoegen kan/ God selfs. Laet dan ko-
 men wat komen wil/ laet de swarigheden soo groot gaen/ onse Ziele kan haer noch
 hervroegen in den God onses Heyls, ende Godt geeft hem selben aen ons in die be-
 loften: souden wy ons dan niet verbzolichten?

Matth. 6.
 33.

2. Dat niet alleen/ maer siet aen de bewegende oorzac van de belofsten/ waerom heeft
 Godt de belofte ghedaen? ten is niet om ons oordeel te bewaren / als sommighe
 van Godts hinderen in een doodige ongeloobige staet seggen/ maer dat Godt ons
 de belofte geeft/ komt upt Godts ingewanden en ontfermende liefde / soo krijghet
 een Christen de belofsten: als Gods hinderen die belofsten krijgen/ soeckt eerst het
 Koninckrijke Gods, ea alle dese dingen sullen u toe-geworpen worden, dat krij-
 gense upt Christe ingewanden / en upt die Vaderlijcke toegenegenheyt in Christo.

2. Ma-
 nier.
 Spreek.
 18. 14.

Wy moeten ons herte moet en couragi geben dooz de aengrijpinge van Gods be-
 loften/ want men moet wel als de mensche geen moet heeft/ dat hy niet doen kan/ dan
 valt alles ter neer / daerom moet Gods belofsten ons moet geben / in twee opsichten/

P/salm
 86. 16.
 Jef. 40.
 29.
 Jef. 27. 5.

1. Ten aensien van onse debouzen die wy aentwenden/ als men denkt 't is sulcken step-
 len berg/ 't is te hoogh/ men salder niet dooz komen/ ick sal 't niet konnen doorstaen/
 ten sal togh niet helpen/ dan leytmen ter neer/ maer als men nu siet de kracht van de
 belofsten/ dat Godt seght / Hy geeft den moede kracht, ende vermenighvuldicht
 sterckte die gene heeft, hy moeste myn sterckte aengrijpen, dan sal ick vrede met
 hem maken, dan mostmen niet seggen ick sal 't niet konnen doorstaen / ten sal doch
 niet helpen: als hy soo dooz 't geloobe de belofsten aen-nam / gedaen aen den onber-
 mogenden / wat soude hem dat een moet geben / en soo moet hebbende / ons leven-
 digh maechen.

Spreek.
 1. 24. 28.
 2 Cor. 8.
 12.

2. Ten aensien van Gods sijde/ den segen ober onse debouzen moeste ons Gods belof-
 te moet in geben/ als men denckt al schickte ick my daer toe om noch al wat te doen/
 wat soud ick doch krijgen/ God soud my doch niet hoozen/ God soud sijn oozen tot
 my niet wenden / Godt soud my als ick 't op 't alderbeste maecte / om de onvol-
 maectheyt die ic in myn debouzen hebbe/ verwoeren/ God soude seggen/ Ick heb-
 be geroepen, en ghy hebt niet gehoort, daerom sal ick u nu oock niet hooren.
 Gy onmachtigh sijnde om recht u debouzen te doen / gelijk God wil dat ghyse
 doen soud/ nochtans u schickt om noch wat te doen / dan neemt God de bereytwil-
 ligheyt des gemoets aen booz de daer / die swacke pogingen ende voorneminghen
 siet onse God dan in Christo aen / ghelijck een Vader sijn kint gebiedende wel te
 schryben/ siende dat kint onmachtigh om dat te doen / nochtans dat kint begint te
 kladden / 't bederf 't Papier dooz 't kladden / nochtans is de Vader aengenaem
 die poginge van dat kint om wel te schryben / soo ist met onse God/ onse swackende
 pogingen/ dat rookende lemmet wil hy niet uytblusschen, maer siet onse swachheyt
 in Christo aen.

Math. 12
 20.
 1 Pet. 1. 5

Wy moeten gaen weegh doen die oorzaken die ons herte soo doodigly maken/ soo
 doodigly houden/ die sullen wy nu maer twee stellen /

3. Ma-
 nier.
 Eerste
 oorzac.

1. 't Komt om dat het herte noch dickwils hangt aen tet buyten God. God is al-
 leen

leen ons leven / als dan het herte aen tet buyten hem hanght / dan verbeemt het herte van sijns levens fonteyn, en dan moet het herte doodigh worden: 't sijn dickwils aertsche beuselinghen daer ons herte aen hanght / ende wel meest die/ daer men van seft byzheyt te hebben / daer moeten wy ons herte los van maken / met dese middelen /

7
Psal. 36. 10.

1. Men moet gaen dencken Godt heeft grooter dingen booz oris/ dan dat wy ons herte aen sulcke dwase en ydele dingen souden hangen / die buyten hem of buyten Christus sijn. Neemt eens/ de mensche mochte sijn herte hangen aen spijse en delikateffen/ heeft God ons niet grooter delikateffen bereept/ Psalm 36. 9. Sy worden droncken van de vettigheyt u wes huyfes, ende ghy drenckte [uyt] de beke uwer wellusten, als wy maer het herte tot onsen God willen begeben/ en van die aertsche dingen afstrecken: hanght ons herte aen kleederen/ heeft God niet geseft ons te kleeden met de kleederen des heyls, de mantel der gerechticheyt (dats) sijnen Soone / ons om te hangen, ende is dat niet veel beter en heerlijcker; als op een deel aertsche bodden ons hert te setten? staet ons hert op gunste van menschen / de gunste Gods is in de beloften ingesloten: ist dat het herte hanght aen byzout / kinderey / bynden / hoort Godt booz sijn beloften tot u ziel seggen/ ben ick u niet meer als 10. Soonen, ben ick u niet meer/ als u byzout/ of u bynden u kunnen wesen!

Middle-
len.

Jef. 61. 16.
Apocal. 19. 8.

1 Sam. 1. 8.
2 Pet. 2. 4.

2. De Heer onse God heeft u daerom de beloften gedaen om dat wy ons af souden trecken en ons herte souden los maken van die aertsche dingen / en dan moeten wy onse ziel te gemoet voeren / wel mijn ziel soud ick soo dwaes sijn / dat ick mijn herte aen 't mindere hangen soude, daer God my het mee vder gegeben heeft. De tweede oorzaeck is de upt-gestelde hoope / men heeft dickwils langh gewacht ende verlanght/ en dan ist/ 't is toch alles te vergeefs / God wilt my niet geben/ en dat maecht dan 't herte doodigh. Salomon seft de uytgestelde hoope krenckt het herte; middel tegen die oorzaeck/ grijpt Gods beloften aen / gedaen van een eentofgen en onberanderlijcken God/ hy is die God/ by welke dupsent jaren sijn als eenen dagh; heeft God de beloften nu al dupsent jaren upt gestelt? inmers neen / en al waren 't dupsent jaren ('t welke niet en is) soo soude het noch maer als eenen dagh by Godt sijn: dat een mensche diemen gewent was te geloden/ ons wat beloude / ende als hy 't eenen dagh upstelde/ soude gy Hem dan niet geloden/ niet eenen dagh hem willen upstellen / en suld ghy u God niet eenen dagh willen upstellen / denckt Godt sal waerachtigh bebonden worden / niet een van 't woort der beloften salder feylen, maer soo Hy vertoeft, verbeyt hem, Hy sal niet achter blijven, Hy sal gewisselijck komen, maer ghy moet door 't gelooove leven en niet haecten, het uptstellen van sijn beloften is geen traechheit in Godt/ maer lanckmedicheyt ober ons.

2. O or-
saeck.
Sprenk. 13. 12.

Jef. 34. 16.

Hab. 2.

3. 4.

Jef. 23. 16.

2 Pet. 3.

8. 9.

4. Ma-
nier.

Willen wy recht dooz 't gelooove aen de beloften lebendigh worden / soo moeten wy dooz 't gelooove aen de beloften onse Ziele aensetten tot het gebuycken van die middelen om de verbullinge van de belofte aen ons te krijgen/ gy moet de beloften aenbatende niet stil blijven sitten wachten / denckende ick sal 't wel krijgen; ghy moet de middelen gebuycken/ om tot verbullinge te komen / want God handelt nu in 't N. Testament niet meer (ordinaris) dooz miracielen. Als God die beloften doet / Matth. 6. 33. dat als men eerst het Koninckrijcke Gods soeckt dat dan alle andere dinghen sullen toe-geworpen worden, dan moet men niet ledigh gaen sitten/ denckende 't ander sal my toe-geworpen worden/ o neen! maer wy moeten de middelen daer toe gebuycken; Als God daer die beloften doet Ezech. 36. 25. Ick sal u steenen herte wechnemen, ick sal u een ander herte geven, soo seft God in 't 37. Wf. Ick sal hier om van den huys Israels verfocht worden, dat ick het hen doe: seght dat tot u Ziele/ wel mijn Ziele waerom blijft ghy sitten krijcken / waerom gebuyckte ghy niet de middelen/ omtot de beloude saeck te komen? o daer schoyt het ons luyheyt! luyheyt!

5. Ma-
nier.
Rom 6.
14.
2 Cor. 1.
20.
6. Ma-
nier.

5. **Wy moeten in 't gebuyck van de middelen Godt gaen dzingen/ gaen manen/ op de beloften/ dat wil Godt hebben / Godt heeft beloofd de sonde en sal over u niet heerschen. Ghy sit amechtich neder/ ghy hebt geen kracht / ghy sieter geen dooz-ho- men aen/ wy moeten dan gelooven in 't gebuycken van de middelen/ tegen die son- de/ welske soo krachtigh in ons is/ dat Godt ons sal de kracht geven/ Hem dan soo dzingende op sijn Beloften / gy hebt immers geseyt Heere dat de sonde ober my niet sal heerschen/ en die beloften hebt gy in het bloet van u Soon verzegelt/ in Hem sijn- se ja en Amen, komt dan Heere/ op dat de sonde ober my niet heereische.**

Numeri
23 19.
P al. 82.
34. 35.
36.

6. **Als wy soo Dadelijck de verbullinge van die beloften niet krijgen / so moeten wy niet vers wachen int gebuyck van middelen/ maer dan moeten wy onse Zielen met dat woordt der toe-segginge gaen stercken / bysonderlijck gaen aenmercken sijn waerheydt en de macht / Godt is geen man dat hy liegen soude, nochte eens menschen kint dat hem yets berouwen soude: soude hy 't seggen en niet doen, ofte sprek en en niet bestendigh maken? Al schijnt het dat Godt andere wegen met ons in-ginck/ dat de sonde scheene erger te woerden/ dan moeten wy noch gelooven/ Godt sal sijn beloste doen: Ghy mocht denken / gy hebt geseyt / die dooz 't gheloope de beloste aen-neemt / dat is de waerheydt; maer daer hapert het my.**

Middel.

Middel om de beloften dooz 't geloof aen te nemen.

Tegenw

Leert kennen 't Fondament van de beloften / ist Fondament van de beloften in u? Och neen! Godt geeft de beloften puer upt sijn vrye liefde / Christus ist fon- dament: Seght nu niet Christus is vooz my niet / de beloften gaen my niet aen/ want

Antw.

1. **Laetse Godt u niet predicken/ de beloften staen daer/ immers sluyt Godt u niet upt/ de aldergodt loofte sondaers sluyt Godt niet upt / ja hadse Judas aen-geno- men/ oock vooz Hem haddense geweest. Daer Godt u niet upt en sluyt / sluyt daer u eygen Zielen niet upt.**

Mat 5. 3.

2. **Alle die gheer die maer oprechtelijck van herten wenschen om de beloften aen te nemen / die wenschen en smacken / och! dat ich konde die beloften aen-grijpen: Dat mijn dood s'ghe Ziel eens lebendigh wierde / och! dat ich koste tot heyligh- makinghe de beloften aen-nemen / die mogen niet alleen de beloften aen-nemen/ maer die hebben recht aen de beloften. Want Christus spreektse zalg. Mat. 5. 3. Zal ich [sijn] de arme van Geeste, ende die Christus zalgich spreekt / komt im- mers de beloften toe. Ja die begeerte na de heyligh-makinge is al een brucht van de beloften / en van de heyligh-makinge die in haer is: ja al hebt gy niet / en wilt gy de beloften en de genade hebben / en Godt in de genade / neemtse maer aen/ Godt heeftse u gheschoncken/ al die wil, die come, en neme van de wateren des levens om niet.**

Openb.
22-17.

3. **Onse God staet nu selfs en noodighyt en wekt op/ om die beloften aen te nemen/ want God siele sijn grootste eer in sijn goederterentheydt / daerom neemt de be- loften aen / ick sta u dese ure in de Name Jesu Christ noch biddende/ dat ghy de beloften wilt aen- nemen. Laet u met Godt versoeten / neemt Christo aen/ als 't fondament van versoeninge en van de beloften / en wilt niet meer segghen / hy is vooz my niet.**

De Heer onse Godt wil dat alle nu soo bekrachtigen op u ende mijne ziele, dat on- se doode Ziele hier door mochte levendigh worden. Dat geve ons Godt Vader Soon en H. Geest, die toe komt alle eere tot in Eeuwigheyt A M E N.

Tot besluyt gesongen, Psalm 27, het laetste vers.
H Adtgy my dien troost niet laten verwerven,
Dat ic k noch in dit leven soud' ontfaen, &c.

